

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **C. a. s.**, F.N., IČO: X., zastúpený: JUDr. Ing. L.N., PhD., advokát, M.B. proti žalovanému: **1/ V.J.-P.**,
D.N., žalovanému **2/ L.J.**,
D.N., obaja zastúpení: JUDr. G.K., advokátka, F.N., **o zaplatenie príslušenstva pohľadávky zmluvy,**
z úverovej zmluvy,
o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. decembra 2011, č. k. Z-2-43Cb 1/1996-263, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 7. decembra 2011, č. k. Z-2-43Cb 1/1996-263 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania, o ktorých rozhodne samostatným uznesením.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že pôvodný žalobca - S., a. s. si voči žalovaným 1/ a 2/ uplatnil zaplatenie istiny 1 865 460 Sk s príslušenstvom a strpenie

výkonu záložného práva na základe úverovej zmluvy z 2. decembra 1992, č. X..

Krajský súd v Bratislave rozhodol rozsudkom z 13. januára 2006 tak, že konanie v časti istiny 1 865 460 Sk zastavil a žalovaného 1/ a 2/ zaviazal zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 1 700 127,30 Sk a náhradu trov konania. Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Najvyšší súd SR uznesením z 29. novembra 2007, sp. zn. 1 Obo 66/2006 rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na nové konanie s tým, aby dokazovanie doplnil ohľadom omeškania žalovaného 1/ so splácaním úveru z úverovej zmluvy a doplnil dokazovanie aj výsluchom žalovaných. Súd prvého stupňa rozhodol opätovne, rozsudkom z 23. marca 2010, tak, že žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Na odvolanie žalobcu a žalovaných Najvyšší súd SR uznesením z 29. novembra 2010, sp. zn. 5 Obo 73/2010, rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na nové konanie s tým, aby sa zaoberal výškou príslušenstva pohľadávky aj prostredníctvom znaleckého dokazovania. Súd prvého stupňa v novom konaní zistil, že predmetom konania je zaplatenie príslušenstva pohľadávky. Uviedol, že žalovaní 1/ a 2/ v písomnom vyjadrení rozporovali uplatnenú výšku úrokov 19% ročne, podľa nich je dohoda v tejto časti nejasná a neurčitá. Žalovaní 1/ a 2/ ďalej namietali, že žalobca porušil svoje povinnosti vyplývajúce z úverovej zmluvy v zmysle čl. IV. bod 4 a že voči dlžníkom nenastali účinky postúpenia pohľadávky, preto ani žalobca nemôže byť aktívne legitimovaný v tomto spore. Žalovaní 1/ a 2/ vzniesli námietku premlčania nároku, pokiaľ by chcel žalobca preukázať postúpenie pohľadávky. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že pri postúpení pohľadávky neboli pohľadávky žalobcu žiadnym spôsobom vyšpecifikované. Pohľadávka, ktorá je predmetom sporu, vznikla na základe úverovej zmluvy č. X. a žiadny iný úverový vzťah medzi účastníkmi neexistoval. Oznámenie o postúpení pohľadávky musí spĺňať základné náležitosti právneho úkonu, teda určitosť, jasnosť a zrozumiteľnosť. Podľa názoru súdu, v oznámení o postúpení pohľadávky absentuje jasná identifikácia postupovanej pohľadávky, minimálne označenie zmluvného vzťahu, z ktorého vychádza, aby nedošlo k pochybnostiam, o akú pohľadávku ide. Žalovaní 1/ a 2/ tvrdia, že medzi nimi a postupcom úverová zmluva č. X. neexistovala. Označenie postupovanej pohľadávky len číslom úverovej zmluvy nie je totožné s číslom úverovej zmluvy, ktorú žalovaní 1/ a 2/ s postupcom uzavierali a sumou, ktorá nie je inak špecifikovaná. Po celý čas konania bolo uvádzané číslo úverového vzťahu X. ako identifikačný údaj právneho úkonu. Postupca pri postupovaní pohľadávky nepostupoval v súlade s § 526 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka s tým, že žalovaným doručené oznámenie

o postúpení pohľadávky nespĺňa obligatórne náležitosti tak, aby toto postúpenie bolo možné považovať za relevantné. Preto na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemohla nastať právna skutočnosť, na základe ktorej by mali žalovaní plniť novému veriteľovi. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že voči dlžníkom nenastali účinky postúpenia pohľadávky, a preto žalobca nie je aktívne legitimovaný v spore. Súčasne je pohľadávka uplatnená žalobcom premlčaná. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a úspešným žalovaným 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania, o ktorých výške rozhodne samostatným uznesením.

Proti napadnutému rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. b/, c/, d/ a f/ O. s. p.).

Žalobca je toho názoru, že postupom súdu prvého stupňa došlo k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom a súd prvého stupňa nevykonával dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností v zmysle predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Žalobca podaním zo 6. mája 2011 špecifikoval žalované príslušenstvo pohľadávky. Súd sa navrhovaným dôkazom v priebehu konania a ani pri rozhodovaní vôbec nezaoberal, a to napriek skutočnosti, že Najvyšší súd SR ako súd odvolací, dvakrát odporučil súdu prvého stupňa vykonať doplnenie dokazovania ohľadom omeškania žalovaného 1/ a špecifikovanie žalovaného príslušenstva. Nie je zřejmé, z akého právneho dôvodu súd uplatnený nárok v celom rozsahu zamietol. Podľa žalobcu v predmetnom konaní došlo k procesnej vade, zakladajúcej podľa § 237 písm. f) O. s. p. prípustnosť dovolania. Žalobca ďalej poukázal na § 157 ods. 2 O. s. p. a uviedol, že napadnutý rozsudok neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti odôvodnenia rozhodnutia. V odôvodnení úplne absentuje, ako súd vec právne posúdil, súd sa mal v dôvodoch vysporiadať so všetkými skutočnosťami tvrdými žalobcom a svoj myšlienkový postup dostatočne vysvetliť. V odôvodnení mal stručne a jasne uviesť, ktoré z tvrdých skutočností mal za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, prečo na niektoré skutočnosti, resp. dôkazy neprihliadol, nevykonával. V tejto časti je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné. Súd sa v odôvodnení napadnutého

rozhodnutia obmedzil jedine na citáciu podania žalovaných z 15. septembra 2009. Podľa žalobcu je postup súdu nesprávny a v rozpore so zákonom, ak sa v odôvodnení rozhodnutia obmedzí iba na okopírovanie podania žalovaných, a to vezme bez ďalšieho za svoje. Súd dospel k záveru, že voči dlžníkom nenastali účinky postúpenia pohľadávky, pretože oznámenie o postúpení pohľadávky nespĺňa obligatórne náležitosti, a preto žalobca nie je aktívne legitimovaný v spore. Žalobca poukázal na § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že v danom prípade dlžníci záväzok neplnili a ani nemali záujem plniť, uvedené potvrdzuje aj žalovaná 1/ pri výsluchu, kde uviedla, že právneho predchodcu žalobcu viackrát žiadala o odpustenie úrokov. Oznámenie o postúpení pohľadávky dlžníkom zaslal pôvodný veriteľ, pričom toto oznámenie prevzali a postúpenie pohľadávky nespochybovali. Obsah ani formu oznámenia o postúpení pohľadávky zákon neupravuje, preto stačí, ak sa postúpenie pohľadávky dlžníkom oznámi, a to hoci aj ústne. V danom prípade došlo jednak aj k oznámeniu o postúpení pohľadávky pôvodným veriteľom a jednak k preukázaniu postúpenia pohľadávky novým veriteľom. O postúpení pohľadávky sa teda dlžníci dozvedeli, a to s prihliadnutím na všetky okolnosti, najneskôr na najbližšom pojednávaní. K postúpeniu pohľadávky došlo po začatí súdneho konania. Na vstup do konania treba predložiť doklady preukazujúce prevod pohľadávky. K prevodu pohľadávky môže dôjsť len na základe existujúcej a platnej zmluvy o postúpení pohľadávky. Žalobca predložil súdu platnú a účinnú zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej rozhodol o zmene účastníka konania. Voči predmetnému uzneseniu, ktorým súd pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpil súčasný žalobca, žalovaní 1/ a 2/ ani nepodali odvolanie. Podľa žalobcu, on je aktívne vecne legitimovaný v tomto spore. Ďalej poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorých nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia treba považovať za vadu, ktorá zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. Žalobca má za to, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní nezohľadnil zaužívanú judikatúru a úplne ignoroval usmernenie Najvyššieho súdu SR, pričom svoj myšlienkový postup v odôvodnení vôbec nevysvetlil, čo napadnutý rozsudok robí nepreskúmateľným, zmätočným a nepresvedčivým. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobe vyhovel alebo, aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejmé, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému 1/ na základe zmluvy o úvere č. X. z 20. februára 1993 strednodobý úver na investičný rozvoj - kúpa nehnuteľnosti vo výške 2 000 000 Sk. Na zabezpečenie pohľadávky z úveru bola uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. X., nachádzajúcim sa v katastrálnom území H.. Žalovaný v priebehu konania doplatil istinu vo výške 1 865 460 Sk. V konaní zostala sporná výška úrokov z omeškania. Príslušenstvo pohľadávky žalobca vyšpecifikoval podaním z 10. februára 2009 a na pojednávaní konanom 23. marca 2010 vo výške 1 682 967,40 Sk.

Súd prvého stupňa uznesením z 11. marca (č. I. 79), právoplatným 19. apríla 2005, rozhodol o zmene účastníka konania tak, že pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpil pôvodný žalobca S., a. s. a aby na jeho miesto vstúpil súčasný žalobca.

Súd prvého stupňa žalobu zamietol s odôvodnením, že voči dlžníkom nenastali účinky postúpenia pohľadávky, a preto žalobca nie je aktívne legitimovaný v tomto spore.

Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa nie je odôvodnený v súlade s ust. § 157 Občianskeho súdneho poriadku. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že súd má jasne a stručne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Súd prvého stupňa v uvedenom rozhodnutí iba citoval podanie žalovaných, resp. sa s ním stotožnil, bez toho, aby vykonal akékoľvek dokazovanie týkajúce sa aktívnej legitimácie žalobcu. V napadnutom rozhodnutí súd prvého stupňa nereagoval na žiadne argumenty žalobcu a rovnako v odôvodnení absentuje právne posúdenie veci. Súd taktiež bližšie neuviedol, z akých skutočností vychádzal, keď uviedol, že pohľadávka žalobcu je premlčaná a ani otázku premlčania nároku právne nezdôvodnil. Aj keď žalovaní 1/ a 2/ namietli premlčanie, súd prvého stupňa mal uviesť, z akého ustanovenia zákona pri posúdení námietky premlčania vychádzal a akými právnymi úvahami sa riadil.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. IV.ÚS 248/2008, v zmysle ktorého súčasťou základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý súdny proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. s požiadavkou preskúmateľnosti, čím odňal účastníkom možnosť konať pred súdom. Ide o vadu konania, pre ktorú musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd je názoru, že súd prvého stupňa pri svojom opätovnom rozhodovaní nepostupoval v súlade s ust. § 226 O. s. p. tým, že nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu v tejto veci, pričom skutkový stav sa nezmenil. Odvolací súd už vo svojom zrušujúcom rozhodnutí z 29. novembra 2007, sp. zn. 1Obo 66/2006 uviedol, že úlohou súdu prvého stupňa bude, aby doplnil dokazovanie ohľadom omeškania žalovaného 1/ so splácaním úveru, vyplývajúci z úverovej zmluvy a následne záväzku žalovaných vo výške nezaplateného príslušenstva pohľadávky voči žalobcovi, prípadne doplnil dokazovanie aj výsluchom žalovaných. Podobne aj v ďalšom zrušujúcom rozhodnutí poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie a bol toho názoru, že na určenie výšky príslušenstva pohľadávky sú potrebné odborné znalosti, a preto by súd prvého stupňa mal ustanoviť na posúdenie tejto skutočnosti znalecké dokazovanie.

Predmetom konania je posúdenie výšky a oprávnenosti príslušenstva pohľadávky, preto je súd prvého stupňa aj s ohľadom na uvedené rozhodnutia odvolacieho súdu povinný posúdiť všetky predložené dôkazy, vyhodnotiť ich, prípadne vykonať ďalšie dokazovanie a vec právne posúdiť.

Aj keď je rozhodnutie súdu prvého stupňa z dôvodu absencie odôvodnenia nepreskúmateľné, považoval odvolací súd za potrebné vyriešiť otázku aktívnej legitímácie žalobcu v tomto konaní.

Odvolací súd je toho názoru, že pohľadávka, ktorej príslušenstvo je predmetom tohto konania, bola postúpená z pôvodného žalobcu S., a. s. na súčasného žalobcu C., a. s., platnou a účinnou Zmluvou o postúpení pohľadávok z 5. septembra 2002 (Notárska zápisnica N 236/2002, Nz 228/2002). Súd prvého stupňa uznesením z 11. marca 2003 (č. l. 79), právoplatným 19. apríla 2005, rozhodol o zmene účastníka konania, čím mal preukázané, že nastala právna skutočnosť (postúpenie pohľadávky), uvedená v § 92 O. s. p. Sporným zostáva otázka, či žalovaným 1/ a 2/ bolo oznámené postúpenie pohľadávky v zmysle § 526 ods. 1 O. s. p., resp. či sa žalovaní 1/ a 2/ riadne dozvedeli o postúpení pohľadávky. Žalovaní 1/ a 2/ namietajú, že oznámenie o postúpení pohľadávok, ktoré im bolo doručené, je neplatné, pretože je v ňom nepresne označená pohľadávka, ktorá je predmetom tohto konania. Odvolací súd je toho názoru, že aj keď je pohľadávka v uvedenom oznámení nepresne označená (X.), neznamená to ešte, že predmetné oznámenie ako jednostranný právny úkon je neplatné. Žalovaní 1/ a 2/ nemali s pôvodným žalobcom žiaden iný úverový vzťah, k postúpeniu pohľadávky došlo v priebehu tohto konania. Žalovaní si boli vedomí, o akú pohľadávku ide a samotné nepresné označenie alebo prečísľovanie nespôsobuje neplatnosť tohto právneho úkonu. Navyše, žalovaní 1/ a 2/ sa o postúpení pohľadávky dozvedeli najneskôr 24. marca 2005, kedy im bolo doručené uznesenie o zmene účastníkov konania. Túto skutočnosť nenamietali, voči predmetnému uzneseniu nepodali odvolanie. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaní 1/ a 2/ sa o postúpení pohľadávky riadne dozvedeli a postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal. Preto námietka nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu nie je dôvodná.

Vzhľadom na uvedené vyššie Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa vyhodnotí účastníkmi predložené dôkazy, posúdi zákonným spôsobom vykonané dôkazy (listinné dôkazy, svedecké výpovede), doplní dokazovanie ohľadom výšky a oprávnenosti príslušenstva pohľadávky žalobcu, prípadne

vykonaná ďalšie dôkazy na preukázanie tvrdení účastníkov. Nové rozhodnutie súd prvého stupňa náležite odôvodní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách odvolacieho konania v zmysle § 224 ods. 3 O. s. p.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová